

به صندوق ها فرصت دهید برای فناوران بازارسازی کنند

مدیرعامل صندوق پژوهش و فناوری های نوظهور دیجیتال درگفت وگو با «فرهیختگان»:

به صندوق ها فرصت دهید برای فناوران بازارسازی کنند

زهرا رمضانی خبرنگار

تأمین مالی یکی از ستون‌های پایداری و برقراری زیست‌بوم فناوری و نوآوری در هر جغرافیایی به‌حساب می‌آید. نحوه تخصیص و ارائه حمایت‌های مادی و معنوی دولتی و عناصر خاص فعال در این فضا مثل صندوق‌ها در شکل دهی به آینده هر اکوسیستمی تأثیرگذار است. ازاین رو «فرهیختگان» در گفت‌وگو با سید محمد موسی زاده موسوی، مدیرعامل صندوق پژوهش و فناوری های نوظهور دیجیتال به آسیب‌شناسی فضای تأمین مالی حوزه فناوری با محور مشارکت بخش خصوصی پرداخته که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گردانید.

سهم بخش خصوصی را از تأمین مالی استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های فناور چطور ارزیابی می‌کنید؟
به نظر من در حال حاضر، بخش خصوصی در مقایسه با آن چه باید باشد، سهم زیادی را از تأمین مالی در اکوسیستم فناوری و نوآوری ایفا نمی‌کند و این مسئله هم دلایل مختلفی دارد. فارغ از اینکه عملاً تأمین مالی بخش دانش‌بنیان کشور حجم قابل مقایسه‌ای با کشور های مختلف ندارد، موضوع دیگر این است که بخش خصوصی در حوزه‌های وارد می‌شود که موضوع کسب‌وکار، اقتصاد و سود و زیان و مقیاس پذیری مطرح می‌شود؛ اما نتوانستیم به‌خوبی منطق اقتصاد را در همه بخش های اکوسیستم دانش‌بنیان کشور پیاده کنیم. یعنی اگر شرکتی بتواند در موعد لازم جذب سرمایه کرده، مقیاس‌پذیر شود، توسط شرکت‌های بزرگ‌تر جذب شود IPO شود، قطعاً این سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی جذاب است که توان بیشتری را در آن صرف کند، اما در اکوسیستم فعلی کشور این منطق به‌درستی در جریان نیست و به همین دلیل بخش خصوصی استقبال بالایی در مقایسه با آنچه انتظار می‌رفت نکرده است.

عوامل دیگری که میل به سرمایه‌گذاری از سوی بخش خصوصی در این اکوسیستم را کاهش داده، چیست؟

از دید سرمایه‌گذار عام و غیر تخصصی، اکوسیستم دانش‌بنیان کشور با بازار های رقیبی روبرو و است که از جمله آن باید به طلا، ارز، خودرو و ملک اشاره کرد. یعنی همه این بازار ها به‌مراتب برای بخش خصوصی بی‌درمتر هستند. در فضای مهمی که در فضای کسب‌وکار کلان وجود دارد، بازار های رقیب دانش‌بنیان ضریب نقدپذیری بالایی هم دارند و به‌مراتب راحت‌تر به بخش خصوصی سوددهی می‌کند و به همین دلیل رغبت نسبت به اکوسیستم دانش‌بنیان به نسبت این بازار ها کمتر است. به همین دلیل معتقدم سهم بخش خصوصی در حال حاضر (حتی در مقایسه با دهه‌های گذشته) در تأمین مالی اکوسیستم علم و فناوری کم است. البته باید به این مسئله هم اشاره کرد که طی سال‌های اخیر صنایع بزرگ وارد این حوزه شده‌اند، اما هنوز جای کار جدی داریم تا بتوانیم بگوییم که بخش خصوصی وارد میدان شده و در حال سرمایه‌گذاری در این اکوسیستم است.

موانع ساختاری و اجرایی ای را که باعث شده تأمین مالی در حوزه فناوری با تأخیر و یا با دشواری در کشور دنبال شود، چه می‌دانید؟

شرایط اقتصادی کشور و متغیرهای کلان اثرگذار بر فعالیت شرکت‌ها بسیار اثرگذار است؛ چرا که ما در باره تأمین مالی نگاه‌هایی صحبت می‌کنیم که دارایی اصلی آن‌ها دانش و فناوری است. در بسیاری از حوزه‌ها این دانش و فناوری از مسیر تعامل و تبادل دانش، ورود به بازار های بین‌المللی، جذب سرمایه‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاری شرکت‌های بزرگ بین‌المللی توسعه و معنی پیدا می‌کند. در چنین شرایطی نشان دادن تعامل به‌دلیل وضعیت تحریم و شرایط اقتصادی کشور، تأثیرات بسیاری را در این حوزه گذاشته است. یکی دیگر از تأثیرات شرایط فعلی، مهاجرت نخبگان و بعضاً شرکت‌های دانش‌بنیان است که باعث شده تا جذابیت سرمایه‌گذاری در این فضا برای بخش خصوصی کمتر شود. در این میان بار دیگر باید به بازار های رقیب اشاره کرد

تیم‌های نهایی محور فرهنگی مشخص شد، رقابت‌های مجازی مرحله نهایی رویداد آزاداندیشی دانشگاه آزاد ادامه دارد

«علوم و تحقیقات» میزبان آزاداندیشان در هفتهٔ آخر آبان

اماراتی‌ها نشان دادند برنامه‌ریزی شان برای AI محدود به سرمایه‌گذاری های کلان و تشکیل وزارتخانه نیست

از منشور

هوش مصنوعی امارات

چه می‌دانیم؟

ارائه‌داده‌ایم و تلاش می‌کنیم خدمات مالی و اعتباری مانند ضمانت‌های مورد نیاز و تسهیلاتی که مربوط به توسعه محصولات دانش‌بنیان و فناوریانه این حوزه است را ارائه دهیم. اما این حوزه به حدی بزرگ و پر ظرفیت است که یک صندوق و یک نهاد نمی‌توانند در آن اثرگذاری داشته باشند و قطعاً باید صنایع بالغ ما مانند نفت، گاز و پتروشیمی و فولاد وارد این حوزه شده و در حوزه اقتصاد دیجیتال متمرکز شوند. نباید انتظار داشته باشیم که همه بار مالی این حوزه را یک نهاد دولتی بردوش بکشد، بلکه باید صنایع بزرگ وارد میدان شوند که البته طی سال‌های اخیر شاهد این مسئله هستیم. در حقیقت باید این اکوسیستم رابه درستی شکل داد و همه بازیگران هم به اندازه خودشان، سهم داشته باشند. صندوق ما تلاش کرده تا علاوه بر خدمات مالی و اعتباری، صنایع بالغ و شرکت‌های دانش‌بنیان را هم با یکدیگر متصل کند و در همین راستا همایش مسالیهانه برگزار می‌کنیم و همایش‌هایی را هم در استان‌های مختلف داریم تا از این طریق بتوانیم این بازیگران را به یکدیگر متصل کرده و فضای گفت‌وگو را هم در سرمایه

فناوری و نوآوری دارند و بر موضوعات مهم شرکت‌های بزرگ کار می‌کنند، می‌توانند از این طریق تأمین مالی کنند. سرمایه‌گذاری‌هایی که باید در مرحله اول توسعه کسب‌وکار (Early Stage) صورت بگیرد و یا سرمایه‌گذاری‌هایی که در مراحل بالای جذب سرمایه نمی‌توان از طریق CVC دنبال کرد. در حال حاضر برخی از بانک‌ها و پتروشیمی، صنایع مواد غذایی و دارویی پای کار آمده‌اند؛ اما اینکه انتظار داشته باشیم همه مسائل را توسط CVC‌ها حل کرد، شدنی نیست. ما یک مدتی شتاب‌دهنده‌ها و CVC‌ها را داشتیم که در مراحل اولیه شرکت‌ها سرمایه‌گذاری می‌کردند و شاهد شکل‌گیری تیم و استارت‌آپ‌ها بودیم اما وقتی الان ورودی اکوسیستم به دلایلی که پیش‌تر عرض کردم، با مشکل مواجه شده نمی‌توان انتظار داشت که کلیت اکوسیستم هم به‌درستی کار کند.

چه مدل‌های موفق جهانی در تأمین مالی بخش خصوصی فناوری در دنیا وجود دارد که می‌تواند برای ایران به‌عنوان کشور در حال توسعه به‌عنوان الگو مدنظر قرار بگیرد؟
نمی‌توان اکوسیستم را جدا از فضای پیرامونی اش در نظر گرفت و بعد بخواهیم برای آن یک مدل خارجی را پیاده‌سازی و حتی آن را بومی کنیم و به همه اهداف مدنظر آن برسیم. البته تجربیات موفق هم داشتیم که از جمله آن می‌توان به همین داستان اعتبار مالیاتی و حمایت از شتاب‌دهنده‌ها که در دنیا وجود داشته و ما هم در داخل کشور تلاش کردیم آن‌ها را اجرا کنیم، اشاره کرد. مسئله اصلی این است که برخی مسائل و چالش‌های پیرامونی وجود دارد که اگر برای اکوسیستم دانش‌بنیان کشور حل نشود، راه به جایی نمی‌بریم؛ چرا که بالاخره مدل نهایی و الگویی که می‌خواهیم آن را دنبال کنیم باید در فضایی اجرا شود و تا وقتی چالش‌های مربوط به آن فضا را حل نکنیم، هیچ الگویی قابلیت اجرا ندارد. مسئله اینجا است که ما ابزارها را تا مرحله طراحی به‌خوبی دنبال می‌کنیم؛ اما در مرحله پیاده‌سازی و اجرا، می‌بینیم که ما در یک فضای بسیار بزرگ کسب‌وکاری وجود داریم که قوانین و مقررات از یک سو، عوامل و شاخص‌های کلان اقتصادی مانند نرخ ارز و عدم دسترسی به بازار بین‌المللی هم به‌عنوان مؤلفه دیگر باعث شده تا نتوانیم آن‌طور که باید این اکوسیستم را رشد دهیم. مسئله امروز ما در کپی کردن از یک ابزار و یک الگوی خارجی برای اکوسیستم دانش‌بنیان نیست، بلکه ما در اجرا و در مرحله پیاده‌سازی با چالش مواجه هستیم.

سهم پلتفرم‌های سرمایه‌گذاری جمعی را در رشد اکوسیستم علم و فناوری کشور چطور می‌بینید؟
این حوزه نقش بسیار پررنگی دارد؛ چرا که هم فضای تأمین مالی را برای شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های بزرگ فراهم می‌کند و هم زمینه را برای مشارکت عموم مردم در این فضای اقتصادی فراهم می‌کند. به‌طوری‌که همه مردم می‌توانند از منابع مالی شان برای توسعه اقتصاد دانش‌بنیان بهره بگیرند. البته این حوزه هم چند مسئله اساسی دارد که اولین آن این است که هر شرکتی نمی‌تواند از این طریق تأمین مالی کند؛ چرا که ریسک بازپرداخت وجود دارد و پلتفرم هم باید بازپرداختش را به‌گونه‌ای تنظیم کند که ریسک کمتر شده و از سرمایه مردم هم محافظت شود. نکته دیگر هم همان بحث دارایی‌های فکری شرکت‌ها است، یعنی شرکت‌هایی که در حوزه دیجیتال و محتوا فعالیت می‌کنند بخش زیادی از دارایی‌هایشان که همان دارایی‌های ناشهود، توان و مهارت و دانش فنی است، دیده نمی‌شود. در چنین شرایطی اگر بستری باشد که به این دارایی‌ها ارزش داده شده و تضمین شود، شرایط متفاوت خواهد شد. یعنی اگر نهادی را داشته باشیم که چنین دارایی‌ها را به رسمیت بشناسد، آنگاه تأمین مالی توسط این پلتفرم‌ها هم رشد پیدا می‌کند. مسئله دیگری که در این حوزه مطرح است، بحث بازار ثانویه است، یعنی اگر بتوانیم برای مثال مانند اوراق مشارکت بازار ثانوی برای این حوزه ایجاد کرده و سرمایه‌گذاران بتوانند سهمشان را بفروشند و یا منتقل کنند، آنگاه وضعیت برای آن‌ها متفاوت می‌شود. در مجموع باید عنوان کرد که این پلتفرم‌ها، ظرفیت بسیار خوبی هستند و طی یکی و دو سال اخیر توانسته‌اند نقش پررنگی را در تأمین مالی شرکت‌ها و در ساخت کلان‌تر اکوسیستم علم و فناوری ایفا کنند و زمینه‌ها را برای اثرگذاری بیش از پیش این بازیگران وجود دارد.

چشم‌انداز صندوق پژوهش و فناوری نوظهور دیجیتال را چطور می‌بینید؟ این صندوق تا چه میزان می‌تواند و توانسته‌نایزهای این حوزه را تأمین کند؟
صندوق پژوهش و فناوری، فناوری‌های نوظهور یکی از صندوق‌های تخصصی این حوزه است. ما بیش از هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان انواع خدمات را به شرکت‌های مختلف مربوطه

خبر

بازدید رئیس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی از بیمارستان دکتر مسیح دانشوری

قیداری، رئیس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی با حضور در بیمارستان دکتر مسیح دانشوری از بخش‌های مختلف به‌ویژه اورژانس و پیوند بازدید کرد و در جریان فعالیت‌های علمی، آموزشی و درمانی این مرکز قرار گرفت. در حاشیه این بازدید، وی با دکتر علی‌اکبر ولائی، رئیس بیمارستان دیدار و گفت‌وگو کرد. دکتر قیداری در این دیدار، بیمارستان دکتر مسیح دانشوری را از قطب‌های مهم پزشکی و پژوهشی کشور دانست و بر نقش برجسته آن در ارتقای سلامت جامعه تأکید کرد. دکتر ولائی نیز ضمن خوشامدگویی و تبریک روز پرستار از تلاش‌ها و فداکاری‌های کادر درمان و پرستاری قدرانی کرد و ابراز امیدواری کرد با حضور دکتر قیداری در رأس دانشگاه مسیر توسعه علمی و خدماتی دانشگاه و مراکز تابعه بیش از پیش تقویت شود.

